

Lumeroosi istutamisest

Sain kingiks kauni valgete õitega lumeroosi. Veebruari algusest peale olen potti hoidnud päeval õues, öösel tuulekojas, kus on jahe, aga pime. Millal võiksin lumeroosi päriselt õue jätta ja peenrasse istutada.

Vastab
KADRIN LINNA

Lumeroos on pikaealine, kuid jääb pärast ümberistutamist pödemä. Seepärast peaksite enne välja panemist talle pikemaks ajaks sobiva kasvukoha leidma ning pinnase hästi ette valmistama. Lumeroosi teeb hinnaliseks taime aeglane vegetatiivne paljunemine ja noorte seemikute pikaldane areng.

Tallinna Botaanikaia vanemaednik Mari Seidelberg arvab, et oma kohale võiks musta lumeroosi (*Helleborus niger*) istutada alles aprilli lõpus või mai alguses. Selle ajani soovivat ta potis õitsvat lille paar korda väetada toailille lahjendatud vedel-

väetisega, et ta turbas nälga ei jääks.

Lumeroos eelistab poolvarju ning õhurikast toitainete-, huumus- ja lubjarikast parasniisket mulda. Kasvab ka päikesepaistel, kui pinnas on küllalt niiske, kuid üleujutust ta ei talu.

Istutusmulla võiksite segada mäta-, lehe-, kompost- ja ködusõnnikumullast ning jämedast liivast. Happelist pinnast neutraliseerige kriidi, krohvipuru või paejahuga. Selleks, et lumeroos edaspidi hästi õitseks, peaks teda iga 2–3 aasta järel turgutama mineraalväetistega rikastatud kompostmullaga.

Kedriklest võib viinapuu hukutada

Klaaskasvuhoones kasvas mul kaks viinapuud – üks roheliste marjadega (seemnetega), teine võrdlemisi suurte lehtede ja suuremate punaste viljadega (seemneteta), veidi maa-sikamaitseline. Sortide nimesid ma ei tea. Vilja kandsid mõlemad, kuid eelmisel suvel roheliste marjadega sort kuivas. Teine on õitsenud kenasti, aga pärastpoole õisikud kuivavad ja varisevad. Kui mõni mari ka jääb, siis on see kribu, kobaras on vaid mõni villi.

Kas ka viinapuudele on vaja tolmeldajaid? Nad ei ole ju isetolmlejad. Kas on mõni sort, mis sobiks kõigile teistele tolmuandjaks? Kas saaksin ise tolmlamisele kaasa aidata, näiteks raputades taimi õitsemise ajal? Kui tihti peaks klaaskasvuhoones viinapuid kastma ja kui palju korruga?

Vastab HARRI POOM,
Saare-Tõrvaaugu aiand

Mõned viinapuusordid (näiteks 'Guna' ja 'Madeleine Angevine') vajavad tõesti enda kõrvale tolmuandjat. See on aga pigem erand kui reegel. Enamik Eestis kasvatatavatest sortidest viljastub oma õietolmuga siiski hästi. Et viinapuu on tuultolmleja, siis kobarate raputamine õitsemise ajal tõepoolest soodustab viljastumist. Õues seina ääres kasvavate taimedega muret pole, sest väljas on tuult piisavalt, ent kas-

vuhoones oleks selline lisatolmeldamine asjaks küll.

Miks viinapuu keset suve kuivas, on taime nägemata raske öelda, ent üks võimalik põhjus tuleb küll mõttesse: kas kedriklestaga pole kasvahoones probleeme olnud? Selle parasiidi tegutsemiseks on viimased paar suve oma kuumade ja kuivade ilmadega imehästi sobinud.

Mõni viinapuusort on kedriklesta suhtes üsna tundlik (tundub, et näiteks 'Aljošenkin' ja 'Jubilei Novgoroda' kahjustuvad väga kergesti). Ei ole mingi ime, kui tuge-

vasti räsitud taim koguniski hukkub.

Oma osa võib lestal olla ka kobarate hõredaks jäämisel, sest kahjuri tegutsemise tõttu on taim tugevas stressis ning häiritud ainevahetusega. Tõenäolisem on siiski probleem viljastumisega: olgu siis seetõttu, et tolmuandja sort kõrvalt ära kadus või oli õitsemisaegne temperatuur liiga kõrge. Mõõdunud aastal oligi nii, et viinapuude õitsemise aeg oli väga soe. Kuigi see üldiselt näis neile hästi sobivat, oli ka mõni sort, mis teiste keskel tavapärasest kehvemini viljastus.

Viinapuudel on väga võimas juurestik ning täiskasvanud vabalt pinnases kasvavad taimed ei vaja kohe kindlasti kastmist. Hilissuvel ja sügisel, kui valmivad viljad ja võrsed korgistuvad, võib kastmine hoopis kahju teha – ärgitada võrsete pikkuskasvu ja ennakvõrsumist, pidurdades samal ajal saagi valmimist ning taime talveks valmimist.

Mõistagi tuleb kasta noori, 1–2-aastasi taimi. Juua anda parasjagu nii palju, et muld oleks püsivalt niiske, kuid mitte vettinud.